

§ 255

Dnr UAN 2019/01248-1.7.1

**Yttrande till kommunstyrelsen över promemoria
(U2019/03260/UH) - Fler obehöriga lärare och förskollärare ska
kunna nå en behörighetsgivande examen genom VAL**

Beslut

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden antar barn- och utbildningsförvaltningens yttrande, daterat 2019-11-06, som sitt eget och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

I remisspromemorian "Fler obehöriga lärare och förskollärare ska kunna nå en behörighetsgivande examen genom VAL" som kommer från utbildningsdepartementet" är Västerås stad är en av remissinsatserna som fått en inbjudan att lämna synpunkter.

Förslagen i promemorian syftar till att det ska bli fler behöriga och legitimerade lärare och förskollärare i skolväsendet. Förordningsändringarna föreslås träda ikraft 1 april 2020.

Barn- och utbildningsförvaltningen har i tjänsteutlåtande, daterat 2019-11-06, lämnat följande förslag till beslut:

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden antar barn- och utbildningsförvaltningens yttrande, daterat 2019-11-06, som sitt eget och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Yrkanden

Carin Lidman (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Kopia till

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsförvaltningen
Carina Anderberg Löfgren
Epost: carina.anderberg.lofgren@vasteras.se

Kommunstyrelsen

Yttrande till kommunstyrelsen över promemoria (U2019/03260/UH) - Fler obehöriga lärare och förskollärare ska kunna nå en behörighetsgivande examen genom VAL

I promemorian presenteras ett antal lagändringar för VAL-vidareutbildning av lärare och förskollärare (en satsning för yrkesverksamma lärare och pedagogisk personal inom förskolan som saknar en behörighetsgivande examen) att gälla från 15 april 2020.

Fler lärare och förskollärare kommer att kunna dra nytta av tidigare studier och yrkeserfarenhet för att nå en behörighetsgivande examen genom de nya lagförslagen.

Det finns ett stort intresse för VAL men relativt få som antas till utbildningen eftersom nuvarande regler har skapat hinder för sökande som bedöms ha förutsättningar för att studera inom VAL. Det gäller både gränser för anställningstid (anställningstid 8 år under en 15-årsperiod före 1/7 2015) och tidpunkten för anställning (vara anställd 1/12 2013). För yrkesverksamma förskollärare som saknar förskollärexamen är enda utbildningsvägen inom VAL att ha varit verksamma inom förskolan under minst 8 år.

Lagförslagen kan bidra till att fler barn och elever på sikt får undervisning av behöriga och legitimerade lärare eller förskollärare.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden anser att förslagen är positiva för möjligheten för huvudmän att kompetensförsörja organisationen med fler behöriga och stödjer därmed remissförslagen. Detta förstärks genom att det finns både förutsättningar för att vidga målgruppen för VAL inom befintliga ekonomiska ramar samt att lärosäten har beredskap att ta emot fler sökande.

Nuvarande regelverk VAL:

Obehöriga lärare som har förutsättningar att nå en behörighetsgivande examen inom ramen för en utbildning enligt förordningen kan studera upp till 120 högskolepoäng. Obehöriga lärare och förskollärare som har varit yrkesverksamma i skolan eller förskolan under minst åtta år och som uppfyller vissa krav har möjlighet att nå en behörighetsgivande examen snabbare, genom att studera 30 högskolepoäng inom den utbildningsvetenskapliga kärnan. För den kortare utbildningsvägen krävs bland annat att den sökande har arbetet under åtta år före den 1 juli 2015 samt har varit anställd som lärare eller förskollärare den 1 december 2013.

Summering och ställningstagande till lagförslagen:

1. Detaljerade datumkrav tas bort

1.1 Krav på att en sökandes yrkeserfarenhet ska härröra från tiden före den 1 juli 2015 för att gå den kortare utbildningen tas bort

Detaljerade datumkrav för när yrkesverksamheten ska ha ägt rum tas bort (8 års yrkeserfarenhet inom en 15-årsperiod från tiden före den 1 juli 2015) (sid 25 i promemorian). Sökande föreslås istället ha åtta års yrkeserfarenhet senast ett år innan VAL-utbildningen påbörjas och minst tre av de åtta åren ska vara sammanhängande.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ställningstagande: Personer med gedigen yrkeserfarenhet och tidigare studier har missat möjligheten till att bli antagen till VAL genom nuvarande bestämmelse. Lagförändringen innebär att fler personer som fått sin yrkeserfarenhet under senare år kan bli aktuella för en kortare utbildningsväg, vilket är positivt för att öka andelen behöriga.

1.2 Krav på att ha varit anställd som lärare eller förskollärare den 1 december 2013 för att få gå den kortare utbildningen tas bort

Datumkravet har ingen logisk koppling till utbildningarna inom VAL, det finns inte heller speciella erfarenheter eller kunskaper som de som varit anställda just denna dag skulle gå förlorade om bestämmelserna kring detta datum tas bort.

Sökanden ska istället ha varit anställd som lärare eller förskollärare inom ramen för en anställning och medverkat i undervisningen på en förskola senast ett år innan utbildningen påbörjades.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ställningstagande: Lagförändringen möjliggör att fler sökande antas till VAL eftersom datumbestämmelserna kan ha hindrat meriterande sökande från att kunna antas till VAL.

2. Bedömning av behörighet till VAL ska kunna göras genom särskilda prov

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ställningstagande: Lagförändringsförslagen förutsätter att tidigare studier kan tillgodoräknas och reell kompetens genom att tidigare yrkeserfarenhet kan valideras och tillgodoräknas. VAL-lärosäten har utarbetat metoder för validering men det finns ett behov att tydliggöra bestämmelserna om behörighet så att detta arbete kan gå framåt. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ser detta som en positiv förändring.

§ 265

Dnr GSN 2019/03103-1.7.1

**Yttrande till kommunstyrelsen över promemoria
(U2019/03260/UH) - Fler obehöriga lärare och förskollärare ska
kunna nå en behörighetsgivande examen genom VAL**

Beslut

Grundskolenämnden antar barn- och utbildningsförvaltningens yttrande, daterat 2019-11-06, som sitt eget och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

I remisspromemorian ”Fler obehöriga lärare och förskollärare ska kunna nå en behörighetsgivande examen genom VAL” som kommer från utbildningsdepartementet” är Västerås stad är en av remissinsatserna som fått en inbjudan att lämna synpunkter.

Förslagen i promemorian syftar till att det ska bli fler behöriga och legitimerade lärare och förskollärare i skolväsendet. Förordningsändringarna föreslås träda ikraft 1 april 2020.

Barn- och utbildningsförvaltningen har i tjänsteutlåtande, daterat den 6 november 2019, lämnat följande förslag till beslut:

Grundskolenämnden antar barn- och utbildningsförvaltningens yttrande, daterat 2019-11-06, som sitt eget och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Yrkanden

Anna Lundberg (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Proposition

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut och att nämnden beslutar enligt det.

Kopia till

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsförvaltningen
Carina Anderberg Löfgren
Epost: carina.anderberg.lofgren@vasteras.se

Kommunstyrelsen

Yttrande till kommunstyrelsen över promemoria - Fler obehöriga lärare och förskollärare ska kunna nå en behörighetsgivande examen genom VAL

Sammanfattning

I promemorian presenteras ett antal lagändringar för VAL-vidareutbildning av lärare och förskollärare (en satsning för yrkesverksamma lärare och pedagogisk personal inom förskolan som saknar en behörighetsgivande examen) att gälla från 15 april 2020.

Fler lärare och förskollärare kommer att kunna dra nytta av tidigare studier och yrkeserfarenhet för att nå en behörighetsgivande examen genom de nya lagförslagen.

Det finns ett stort intresse för VAL men relativt få som antas till utbildningen eftersom nuvarande regler har skapat hinder för sökande som bedöms ha förutsättningar för att studera inom VAL. Det gäller både gränser för anställningstid (anställningstid 8 år under en 15-årsperiod före 1/7 2015) och tidpunkten för anställning (vara anställd 1/12 2013). För yrkesverksamma förskollärare som saknar förskolläarexamen är enda utbildningsvägen inom VAL att ha varit verksamma inom förskolan under minst 8 år.

Lagförslagen kan bidra till att fler barn och elever på sikt får undervisning av behöriga och legitimerade lärare eller förskollärare.

Förvaltningen anser att förslagen är positiva för möjligheten för huvudmän att kompetensförsörja organisationen med fler behöriga och stödjer därmed remissförslagen. Detta förstärks genom att det finns både förutsättningar för att vidga målgruppen för VAL inom befintliga ekonomiska ramar samt att lärosäten har beredskap att ta emot fler sökande.

Nuvarande regelverk VAL:

Obehöriga lärare som har förutsättningar att nå en behörighetsgivande examen inom ramen för en utbildning enligt förordningen kan studera upp till 120 högskolepoäng. Obehöriga lärare och förskollärare som har varit yrkesverksamma i skolan eller förskolan under minst åtta år och som uppfyller vissa krav har möjlighet att nå en behörighetsgivande examen snabbare, genom att studera 30 högskolepoäng inom den utbildningsvetenskapliga kärnan. För den kortare utbildningsvägen krävs bland annat att den sökande har arbetet under åtta år före den 1 juli 2015 samt har varit anställd som lärare eller förskollärare den 1 december 2013.

Summering och ställningstagande till lagförslagen:

1. Detaljerade datumkrav tas bort

1.1 Krav på att en sökandes yrkeserfarenhet ska härröra från tiden före den 1 juli 2015 för att gå den kortare utbildningen tas bort

Detaljerade datumkrav för när yrkesverksamheten ska ha ägt rum tas bort (8 års yrkeserfarenhet inom en 15-årsperiod från tiden före den 1 juli 2015) (sid 25 i promemorian). Sökande föreslås istället ha åtta års yrkeserfarenhet senast ett år innan VAL-utbildningen påbörjas och minst tre av de åtta åren ska vara sammanhängande.

Grundskolenämndens ställningstagande: Personer med gedigen yrkeserfarenhet och tidigare studier har missat möjligheten till att bli antagen till VAL genom nuvarande bestämmelse. Lagförändringen innebär att fler personer som fått sin yrkeserfarenhet under senare år kan bli aktuella för en kortare utbildningsväg, vilket är positivt för att öka andelen behöriga.

1.2 Krav på att ha varit anställd som lärare eller förskollärare den 1 december 2013 för att få gå den kortare utbildningen tas bort

Datumkravet har ingen logisk koppling till utbildningarna inom VAL, det finns inte heller speciella erfarenheter eller kunskaper som de som varit anställda just denna dag skulle gå förlorade om bestämmelserna kring detta datum tas bort.

Sökanden ska istället ha varit anställd som lärare eller förskollärare inom ramen för en anställning och medverkat i undervisningen på en förskola senast ett år innan utbildningen påbörjades.

Grundskolenämndens ställningstagande: Lagförändringen möjliggör att fler sökande antas till VAL eftersom datumbestämmelserna kan ha hindrat meriterande sökande från att kunna antas till VAL

2. En anställning som förskollärare ska inte vara ett krav för utbildning inom VAL

- Många som haft kvalificerade arbetsuppgifter inom förskolan har inte varit formellt anställda som förskollärare. Formuleringen ”vara verksam” ersätts med formulering att den sökande ska *medverka* i undervisningen.
- Krav på att en sökande ska varit anställd som förskollärare under sammanlagt åtta år för att kunna gå den kortare utbildningen tas bort. Istället ska den sökande inom ramen för en anställning ha *medverkat* i undervisningen i förskolan under *minst åtta år*.

Grundskolenämndens ställningstagande: Bestämmelser i skollagen gör att personer som saknar behörighet och legitimation inte anställs som förskollärare. Det är positivt att formuleringen justeras då den är otydlig och begreppet ”vara verksam” kan blandas ihop med att ansvara för undervisningen i förskolan, vilket inte är förenligt med skollagens bestämmelser. (promemoria sid 21) Denna ändring innebär att fler

obehöriga förskollärare och barnskötare kommer att bli behöriga för VAL-utbildningen.

3. Bedömning av behörighet till VAL ska kunna göras genom särskilda prov

Grundskolenämndens ställningstagande: Lagförändringsförslagen förutsätter att tidigare studier kan tillgodoräknas och reell kompetens genom att tidigare yrkeserfarenhet kan valideras och tillgodoräknas. VAL-lärosäten har utarbetat metoder för validering men det finns ett behov att tydliggöra bestämmelserna om behörighet så att detta arbete kan gå framåt. Förvaltningen ser detta som en positiv förändring.

§ 279

Dnr FSN 2019/00657-1.7.1

Yttrande till kommunstyrelsen angående att fler obehöriga lärare och förskollärare ska kunna nå en behörighetsgivande examen genom VAL

Beslut

Förskolenämnden antar barn- och utbildningsförvaltningens yttrande, daterat 2019-11-06, som sitt eget och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendebeskrivning

I remisspromemorian ”Fler obehöriga lärare och förskollärare ska kunna nå en behörighetsgivande examen genom VAL” som kommer från utbildningsdepartementet” är Västerås stad är en av remissinsatserna som fått en inbjudan att lämna synpunkter.

Förslagen i promemorian syftar till att det ska bli fler behöriga och leg lärare och förskollärare i skolväsendet. Förordningsändringarna föreslås träda ikraft 1 april 2020.

Barn- och utbildningsförvaltningen har i tjänsteutlåtande, daterat 2019-11-06, lämnat följande förslag till beslut:

Förskolenämnden antar barn- och utbildningsförvaltningens yttrande, daterat 2019-11-06, som sitt eget och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Yrkanden

Vicki Skure Eriksson (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Proposition

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut och att nämnden beslutar enligt det.

Kopia till

Kommunstyrelsen

Barn- och utbildningsförvaltningen
Carina Anderberg Löfgren
Epost: carina.anderberg.lofgren@vasteras.se

Kommunstyrelsen

Yttrande till kommunstyrelsen angående att fler obehöriga lärare och förskollärare ska kunna nå en behörighetsgivande examen genom VAL

I promemorian presenteras ett antal lagändringar för VAL-vidareutbildning av lärare och förskollärare (en satsning för yrkesverksamma lärare och pedagogisk personal inom förskolan som saknar en behörighetsgivande examen) att gälla från 15 april 2020.

Fler lärare och förskollärare kommer att kunna dra nytta av tidigare studier och yrkeserfarenhet för att nå en behörighetsgivande examen genom de nya lagförslagen.

Det finns ett stort intresse för VAL men relativt få som antas till utbildningen eftersom nuvarande regler har skapat hinder för sökande som bedöms ha förutsättningar för att studera inom VAL. Det gäller både gränser för anställningstid (anställningstid 8 år under en 15-årsperiod före 1/7 2015) och tidpunkten för anställning (vara anställd 1/12 2013). För yrkesverksamma förskollärare som saknar förskolläarexamen är enda utbildningsvägen inom VAL att ha varit verksamma inom förskolan under minst 8 år.

Lagförslagen kan bidra till att fler barn och elever på sikt får undervisning av behöriga och legitimerade lärare eller förskollärare.

Förskolenämnden anser att förslagen är positiva för möjligheten för huvudmän att kompetensförsörja organisationen med fler behöriga och stödjer därmed remissförslagen. Detta förstärks genom att det finns både förutsättningar för att vidga målgruppen för VAL inom befintliga ekonomiska ramar samt att lärosäten har beredskap att ta emot fler sökande.

Nuvarande regelverk VAL:

Obehöriga lärare som har förutsättningar att nå en behörighetsgivande examen inom ramen för en utbildning enligt förordningen kan studera upp till 120 högskolepoäng. Obehöriga lärare och förskollärare som har varit yrkesverksamma i skolan eller förskolan under minst åtta år och som uppfyller vissa krav har möjlighet att nå en behörighetsgivande examen snabbare, genom att studera 30 högskolepoäng inom den utbildningsvetenskapliga kärnan. För den kortare utbildningsvägen krävs bland annat att den sökande har arbetet under åtta år före den 1 juli 2015 samt har varit anställd som lärare eller förskollärare den 1 december 2013.

Summering och ställningstagande till lagförslagen:

1. Detaljerade datumkrav tas bort

1.1 Krav på att en sökandes yrkeserfarenhet ska härröra från tiden före den 1 juli 2015 för att gå den kortare utbildningen tas bort

Detaljerade datumkrav för när yrkesverksamheten ska ha ägt rum tas bort (8 års yrkeserfarenhet inom en 15-årsperiod från tiden före den 1 juli 2015) (sid 25 i promemorian). Sökande föreslås istället ha åtta års yrkeserfarenhet senast ett år innan VAL-utbildningen påbörjas och minst tre av de åtta åren ska vara sammanhängande.

Förskolenämndens ställningstagande: Personer med gedigen yrkeserfarenhet och tidigare studier har missat möjligheten till att bli antagen till VAL genom nuvarande bestämmelse. Lagförändringen innebär att fler personer som fått sin yrkeserfarenhet under senare år kan bli aktuella för en kortare utbildningsväg, vilket är positivt för att öka andelen behöriga.

1.2 Krav på att ha varit anställd som lärare eller förskollärare den 1 december 2013 för att få gå den kortare utbildningen tas bort

Datumkravet har ingen logisk koppling till utbildningarna inom VAL, det finns inte heller speciella erfarenheter eller kunskaper som de som varit anställda just denna dag skulle gå förlorade om bestämmelserna kring detta datum tas bort.

Sökanden ska istället ha varit anställd som lärare eller förskollärare inom ramen för en anställning och medverkat i undervisningen på en förskola senast ett år innan utbildningen påbörjades.

Förskolenämndens ställningstagande: Lagförändringen möjliggör att fler sökande antas till VAL eftersom datumbestämmelserna kan ha hindrat meriterande sökande från att kunna antas till VAL.

2. En anställning som förskollärare ska inte vara ett krav för utbildning inom VAL

- Många som haft kvalificerade arbetsuppgifter inom förskolan har inte varit formellt anställda som förskollärare. Formuleringen ”vara verksam” ersätts med formulering att den sökande ska medverka i undervisningen.
- Krav på att en sökande ska varit anställd som förskollärare under sammanlagt åtta år för att kunna gå den kortare utbildningen tas bort. Istället ska den sökande inom ramen för en anställning ha medverkat i undervisningen i förskolan under minst åtta år.

Förskolenämndens ställningstagande: Bestämmelser i skollagen gör att personer som saknar behörighet och legitimation inte anställs som förskollärare. Det är positivt att formuleringen justeras då den är otydlig och begreppet ”vara verksam” kan blandas ihop med att ansvara för undervisningen i förskolan, vilket inte är förenligt med skollagens bestämmelser.

(promemoria sid 21) Denna ändring innebär att fler obehöriga förskollärare och barnskötare kommer att bli behöriga för VAL-utbildningen.

3. Fler obehöriga i förskolan ska kunna studera längre inom VAL

Verksamma inom undervisningen i förskolan ska kunna studera upp till 90 hp inom VAL för att nå en behörighetsgivande examen och legitimation som förskollärare. Utbildningen får pågå högst 3 år. Även pedagogiskt verksamma i förskolan med mindre än åtta års yrkeserfarenhet bör ha möjlighet att studera för att nå en förskollärexamen inom VAL.

Förvaltningens ställningstagande: Det finns grupper inom förskolan som saknar en förskollärexamen men som kan ha tidigare studier och arbetslivserfarenheter som är relevanta. Idag är kraven för förskollärexamen så utformade att VAL endast är möjlig för några få. Även pedagogiskt verksamma i förskolan med mindre än åtta års yrkeserfarenhet bör ha möjlighet att studera för att nå en förskollärexamen inom VAL. Dessa förändringar är positiva för förskoleverksamheten för att öka andelen behöriga.

4. Bedömning av behörighet till VAL ska kunna göras genom särskilda prov

Förskolenämndens ställningstagande: Lagförändringsförslagen förutsätter att tidigare studier kan tillgodoräknas och reell kompetens genom att tidigare yrkeserfarenhet kan valideras och tillgodoräknas. VAL-lärosäten har utarbetat metoder för validering men det finns ett behov att tydliggöra bestämmelserna om behörighet så att detta arbete kan gå framåt. Förskolenämnden ser detta som en positiv förändring.